

UZASADNIENIE

Pan [REDAKTOWANE] w dniu 20 czerwca 2024 r. złożył protest wyborczy w sprawie stwierdzenia nieważności wyborów sołeckich w sołectwie Koszarawa, w części dotyczącej wyborów Sołtysa i członków Rady Sołeckiej.

Ustawa o samorządzie gminnym nie przewiduje instytucji protestu wyborczego przy wyborach organów jednostek pomocniczych gminy, umocowanie do oceny przez radę ważności wyborów organów jednostki pomocniczej zostało określone w statucie sołectwa Koszarawa w § 40. Co więcej na podstawie ogólnej normy kompetencyjnej, wynikającej z art. 18, art. 18a i art. 35 ustawy o samorządzie gminnym, rada gminy ma możliwość kontrolowania przebiegu i wyników wyborów do organów jednostek pomocniczych.

Biorąc powyższe pod uwagę Rada Gminy Koszarawa posiada uprawnienia do kontrolowania procedur wyborczych na sołtysa oraz do rady sołeckiej sołectwa Koszarawa i w ramach tej kontroli ma prawo rozstrzygać protesty wyborcze.

Zawiadomieniem Wójta Gminy Koszarawa z dnia 3 czerwca 2024 r., zostało zwołane zebranie wiejskie na dzień 16 czerwca 2024 r. o godzinie 10:30 w sprawie wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej sołectwa Koszarawa.

W dniu 20 czerwca 2024 r. wpłynął protest wyborczy Pana [REDAKTOWANE] W proteście wyborczym Pan [REDAKTOWANE] wnosi o unieważnienie wyborów sołeckich z powodu, cyt:

- „1. Brak w zawiadomieniu Wójta Gminy Koszarawa z dnia 03.06.2024 r. jakie osoby mogą być zgłaszane i o jakim tytule prawnym na kandydatów na sołtysa i członków rady sołeckiej.
2. Zgłoszenie kandydata na sołtysa i rady sołeckiej znajdowało się na stronie bip. Urzędu Gminy. Zgłoszenie stanowi, aby podać miejsce zamieszkania kandydata. Brak wpisu, że zgłoszenie odbywa się na podstawie statutu sołectwa Koszarawa.
3. Statut sołectwa nie jest dostępny dla obywateli w bip Gminy oraz innych stronach internetowych.
4. Wykluczenie mnie jako kandydata na zebraniu wiejskim w dniu 16.06.2024 r., jako że nie spełniam wymagań wynikających z § 15 ust. 5 statutu sołectwa Koszarawa przyjętego uchwałą nr VIII/41/3 Rady Gminy Koszarawa z dnia 29.04.2003 r. w sprawie uchwalania statutu sołectwa Koszarawa, zgodnie z którym ma być zapis „Sołtysiem i członkiem rady sołeckiej może być wybrany mieszkaniec sołectwa, posiadający czynne prawo wyborcze w wyborach do Rady Gminy”. W informacji, którą otrzymałem z urzędu Gminy z dnia 14.06.2024 r. pismo podpisał Sekretarz Gminy. W piśmie tym urząd odwołuje się do wyroku WSA w Warszawie z dnia 22.10.2015 r., sygn. akt II SA/WA 1153/15. Gdzie wyraźnie jest uzasadnione, że posiadałem prawa wyborcze. Proszę o przeczytanie całego wyroku iż wyrok ten stanowi na moją korzyść.

4. Art. 25 KC. Miejsce zamieszkania osoby fizycznej. Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu.

5. Na dzień wyborów posiadałem bierne i czynne prawo wyborcze, ponieważ jestem od dnia 14.06.2024 r. zameldowany na pobyt stały w sołectwie Koszarawa i tym samym wyczerpałem sentencje art. 25 KC. W trakcie zebrania zadałem pytanie do Pana Wójta obecnego na zebraniu czy mogę głosować odpowiedział, że mogę głosować i jednocześnie nadmienił, że osoby niezameldowane nie mogą głosować w tych wyborach. Tym samym bezprawnie pozbawiono udziału w głosowaniu mieszkańców niezameldowanych na terenie sołectwa.

6. Tryb wyborów sołtysa został określony w art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: DzU 2001 r. nr 142, poz. 1591 ze zm., dalej usg). Sołtys jest wybierany w głosowaniu tajnym, bezpośrednim spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

Ustawodawca określił więc jedynie czynne prawo wyborcze organów sołectwa, określając, że mają je te osoby, które są stałymi mieszkańcami sołectwa uprawnionymi do głosowania.

Poprzez określenie „stałego mieszkańca” doktryna i orzecznictwo zgodnie rozumieją osobę przebywającą na terenie sołectwa z zamiarem stałego pobytu, nawet jeśli nie jest tam zameldowana na stałe (wyrok NSA z 13 Kwietnia 1999 r., II SA 231/99, „Wokanda” 1999, nr 7, s. 38).

Dane z ewidencji ludności mogą być pomocne w ustaleniu charakteru pobytu osoby na terenie sołectwa, nie przesądzają jednak o tych uprawnieniach (wyrok NSA z 22 sierpnia 1996 r., SA /Gd 1956/95, OSS 1997, nr 1, poz. 17).

Także NSA w wyroku z 24 czerwca 2004 r. (sygn. Akt OSK 421/2004) stanął na stanowisku, że naruszenie obowiązku meldunkowego nie skutkuje utratą praw wyborczych w sołectwie.

Ustawodawca bowiem posłużył się w tym przepisie pojęciem „mieszkaniec”, co oznacza, iż odwołał się do kategorii zamieszkania. Jest to Kategoria cywilnoprawna, a więc dopełnienie administracyjnego obowiązku zameldowania może być oceniane tylko jako dowód, ale nie jest jedyną i wystarczającą przesłanką do stwierdzenia czynnego i biernego prawa wyborczego (P. Chmielnicki, Komentarz do ustawy o samorządzie gminnym, Warszawa 2004 r., Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, ss. 624).

Ponieważ w ustawie brak jest wymogu co do obowiązku zameldowania na terenie sołectwa kandydata na sołtysa, należy przyjąć, że wystarczające jest, aby taka osoba jedynie zamieszkiwała na tym terenie.” Należy także zauważyć, że wprowadzenie wymogu meldunkowego dla biernego prawa wyborczego w statucie byłoby niezgodne z prawem”.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że uchwały regulujące statut sołectwa Koszarawa i jego zmiany znajdują się na stronie internetowej BIP gminy.

Zgodnie natomiast z § 32 ust. 3 statutu sołectwa Koszarawa (stanowiącym załącznik do uchwały nr VIII/41/03 Rady Gminy Koszarawa z dnia 29 kwietnia 2003 r., zmienionym uchwałą nr V/31/07 Rady

Gminy w Koszarawie z dnia 23 marca 2007 r. oraz uchwałą nr XVI/84/16 Rady Gminy Koszarawa z dnia 28 stycznia 2016 r.) „prawo do udziału i wybierania w zebraniu wiejskim mają wszyscy mieszkańcy sołectwa posiadający czynne prawo wyborcze do rad gminy”. Stosownie do postanowień § 15 ust. 5 statutu „sołtysem i członkiem rady sołeckiej może być wybrany mieszkaniec sołectwa posiadający czynne prawo wyborcze w wyborach do rady gminy”. Jak stanowi § 31 statutu sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

Z powyższego wynika, że prawo do udziału w zebraniu wiejskim i głosowaniu mają wszyscy mieszkańcy sołectwa posiadający czynne prawo wyborcze w wyborach do rady gminy a prawo bycia wybieranym przysługuje mieszkańcom sołectwa, którzy mają czynne prawo wyborcze w wyborach do rady gminy.

Spis uprawnionych mieszkańców do udziału w zebraniu wiejskim sporządzany jest na podstawie stałego rejestru wyborców.

W związku z tym, że statut sołectwa nie definiuje pojęcia czynnego prawa wyborczego należy odwołać się do przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy. Gdzie zgodnie z przepisem art. 10 § 1 pkt 3 lit. a kodeksu, prawo wybierania (czynne prawo wyborcze) ma w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego do rad gmin – obywatel polski, obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim oraz obywatel Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat, oraz stale zamieszkuje na obszarze tej gminy. W myśl przepisu art. 18 § 1, 5 i 8 kodeksu, stały rejestr wyborców obejmuje osoby stale zamieszkałe na obszarze gminy, którym przysługuje prawo wybierania. Rejestr wyborców potwierdza prawo wybierania oraz prawo wybieralności. Wyborcy będący obywatelami polskimi, zameldowani na obszarze gminy na pobyt stały są wpisywani do rejestru wyborców z urzędu. Natomiast stosownie do postanowień art. 19 § 3 kodeksu, wyborcy stale zamieszkali na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały wpisywani są do rejestru wyborców, jeżeli złożą w tej sprawie w urzędzie gminy pisemny wniosek. Zarówno w piśmiennictwie jak i orzecznictwie w zakresie biernego prawa wyborczego odwoływano się do Kodeksu wyborczego i osób uprawnionych do wyboru organów gminy.

Zgodnie z § 36 ust. 1 statutu „kandydatów na Sołtysa i członków Rady Sołeckiej zgłasza się na piśmie do Wójta Gminy na co najmniej trzy dni przed planowanym terminem zebrania wiejskiego. Zgłoszenia mogą dokonywać mieszkańcy sołectwa uprawnieni do głosowania”. Wybory na Sołtysa i członków Rady Sołeckiej w gminie Koszarawa zostały zaplanowane na dzień 16 czerwca 2024 r. W dniu 12 czerwca 2024 r. została zgłoszona kandydatura Pana [REDAKTOWANE] na sołtysa sołectwa Koszarawa. Przedmiotowe zgłoszenie z dnia 11 czerwca 2024 r., zawierało wadę formalną skutkującą odrzuceniem zgłoszonego kandydata. Pan [REDAKTOWANE] kandydat, zam. Koszarawa 74c (adres zamieszkania wskazany w zgłoszeniu) nie spełniał bowiem wymagań wynikających z § 15 ust. 5 statutu sołectwa Koszarawa, zgodnie z którym: „Sołtysem i członkiem rady sołeckiej może być wybrany mieszkaniec sołectwa, posiadający czynne prawo wyborcze w wyborach do Rady Gminy”. Na dzień

zgłoszenia kandydatury Pan [REDAKTOWANO] nie posiadał czynnego prawa wyborczego w wyborach do Rady Gminy Koszarawa. Pan [REDAKTOWANO] nie był zameldowany na pobyt stały w sołectwie Koszarawa jak również nie składał wniosku o wpis do rejestru wyborców na terenie Gminy Koszarawa.

W dniu 14 czerwca 2024 r. Pan [REDAKTOWANO] został zameldowany na pobyt stały w sołectwie Koszarawa. W związku z powyższym doszło do dopisania Pana [REDAKTOWANO] do spisu osób uprawnionych do udziału w zebraniu wiejskim na w/w podstawie, co skutkowało zgodnie z § 32 ust. 3 statutu prawem udziału w zebraniu wiejskim i prawem głosowania. Natomiast zauważyć należy, że dla wyboru na sołtysa statut wymaga od kandydata posiadania czynnego prawa wyborczego, weryfikowanego w oparciu o spis uprawnionych mieszkańców sporządzony na podstawie stałego spisu wyborczego, a termin do zgłoszenia kandydatur określono na co najmniej trzy dni przed planowanym terminem zebrania wiejskiego. Pan [REDAKTOWANO] a dzień zgłaszania kandydatur nie posiadał czynnego prawa wyborczego do Rady Gminy Koszarawa i nie spełniał tym samym wymogów formalnych stawianych kandydatom na sołtysa. Prawo takie uzyskał po zakreślonym terminie zgłaszania kandydatur.

Statut nie wprowadza „wymogu meldunkowego”. Wyborcy stale zamieszkali na obszarze danej gminy bez zameldowania na pobyt stały mogą złożyć wniosek do urzędu gminy właściwego dla miejsca zamieszkania o ujęcie ich w obwodzie głosowania właściwym dla adresu zamieszkania. Podkreślenia wymaga, że nie zostało stwierdzone, że statut jest niezgodny z prawem, szczególnie wyboru sołtysa zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym określa Rady Gminy. Gmina może wprowadzić m.in. wymóg zamieszkiwania przez kandydata na obszarze sołectwa, które chce reprezentować, pełną zdolność do czynności prawnych i korzystanie z pełni praw publicznych.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że protest wyborczy jest niezasadny. Pan [REDAKTOWANO] w dniu zgłoszenia kandydatury nie posiadał zameldowania na pobyt stały w Gminie Koszarawa, nie był też wpisany do stałego rejestru wyborców. W dniu zebrania Pan [REDAKTOWANO] posiadał zameldowanie na terenie Gminy Koszarawa i na tej podstawie został uznany jako osoba uprawniona do udziału w zebraniu wiejskim. Pan [REDAKTOWANO] został zgłoszony w wyborach na sołtysa, jednakże nie został dopuszczony do wyborów jako kandydat z uwagi na wady formalne zgłoszenia o czym była mowa powyżej.

Biorąc pod uwagę powyższe Rada Gminy Koszarawie stwierdza, że wybory na sołtysa oraz do rady sołectkiej sołectwa Koszarawa zostały przeprowadzone zgodnie ze Statutem sołectwa Koszarawa i brak jest podstaw do uwzględnienia wyżej wskazanego protestu wyborczego.